

ఇది మన సంప్రదాయం

ఖండ ఖండాంతరాలలో నాగరికత కన్న విప్పు నాటికే సభ్యతకూ, సంస్కృతానికి, శైతిక - ధార్మిక ధర్మాలకు పెట్టింది పేరు మన భరత ఖండం. ఎందరో మహాబుషులు, పుణ్యపురుషులు జన్మించి, ధర్మ మార్గాలు ఆచరించి, ఆ విలువలను మనకు ప్రసాదించిన పుణ్యభూమి మనది.

వేద సంస్కృతిలో అంతర్భూగమైన ఆనాటి సత్పుంప్రదాయాలు, సంస్కృతాలు మరుగుపడిపోతున్న దుస్థితి పట్టినది. ఈనాడు మనకు, ప్రాశ్చాత్యుల విద్యాప్రభావము చేత భావదాస్యము కలిగి సనాతన భావముల మీద వ్యతిరేకత ఏర్పడిన ప్రస్తుత కాలమిది. మన సంప్రదాయాలు, ఆచారాలు అర్థంలేనివని తోసిపుచేచేవారి సంభ్యా ఎక్కువైనది. మన సంస్కృతిలోని అమూల్యమైన విషయాలను మనం మర్చిపోతుంటే .....ప్రాశ్చాత్య దేశాలెన్నో మన వేద సంప్రదాయాలను, విశేషాలను గ్రహించి ఆచరిస్తున్నారు. కనుక మన సంస్కృతిలోని సంప్రదాయాలను ఆచరించుట మన ధర్మం.

క్షత్రియుల కీర్తి

భారతదేశమునందు ఆవిర్భవించిన నాలుగు ముఖ్య వర్ణములలో మొట్టమొదటిది క్షత్రియ వర్ణము. ఈ ఆధిపత్యము లభించుటకు క్షత్రియులు సుగుణ సంపత్తి కలిగియుండాలి కదా ! కోటులు కట్టి యుద్ధములు చేసి ధర్మము నెలకొల్పి, ప్రజలను పాలించి, పోషించి శత్రువుల నుండి ప్రజలను రక్షించుటకై తమ రక్తధారలను ప్రవహింప చేసిన వారు క్షత్రియులు. అంధ్ర క్షత్రియులు కూడా అట్టివారే, కవులను, పండితులను ఇతర కళాకారులను పోషించినారు, అడిగినవారికి లేదనకుండా అగ్రహాది సంపదల నొసంగిన మేటి దాతలు క్షత్రియులు రణరంగమున వెనుకంజవేయని వీర శిఖామణులు, ఆడితప్పనివారు క్షత్రియులు.

కీర్తు పూర్వము క్షత్రియులు ఉత్తర హిందూ స్థానము నుండి దక్షిణా పథమునకు వచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక క్షత్రియులు శతాబ్దాల క్రిందట ఉత్తరాది రాష్ట్రాలయిన రాజస్థాన్ మొదలగు ప్రాంతాల నుండి వలసలు వచ్చి గోదావరి నదీ పరివాహక ప్రాంతములలో కొందరు, రాయలసీమ ప్రాంత జిల్లాలో మరికొందరు, కర్ణాటక, తమిళనాడు, ఒరిస్సా ప్రాంతాలలో స్థిరినివాసము ఏర్పరచుకొని, వ్యవసాయం ముఖ్యప్రత్యాగా స్వతంత్ర్య జీవనం ప్రారంభించిరి. అలా ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక, ఒరిస్సా, రాజస్థాన్ మొదలగు ప్రాంతములకు వలసలు పోయి ఆయా ప్రాంతములను బట్టి వేర్వేరు పేర్లతో పిలువబడుచున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో “రాజు”లు గా మధ్యప్రదేశ్లో “సింగ్”లు గా రాజస్థాన్లో “రాజపుత్రు”లుగా ఉత్తరప్రదేశ్లో “బోన్”లుగా ఇంకా వేరే వేరు రాష్ట్రములలో రాజు, సింధియా, విమా, సోలాంకి, రాగుర్, సిన్వా వర్గ అనే నామములతో క్షత్రియులు పిలువబడుచున్నారు.

క్షత్రియుల లక్ష్మణాలు : సమాజమున ధర్మ మార్గమున నడిపించు నేత్యత్వ లక్ష్మణ సమన్వితమైనది క్షత్రియ జాతి. ప్రజా సమూహమును ఆపదల నుండి రక్షించువాడు క్షత్రియుడు. క్షేత్రధర్మమును అనుసరించి క్షితిని పరిపాలించువాడు క్షత్రియుడు. క్షత్రియులు ఆదికాలం నుండి మానవులకు తలమానికం వంటివారు.

విద్యావీర్యబలం కలిగి త్యాగదృష్టితో పరిపాలన చేయగలిగినవారు, కొట్టపచ్చేటట్లు కనిపించే లక్ష్మణం ఆత్మాభీమానం కలవారు సమాజంలో చౌరవగా ముందుకు పోతారు. అడిగినవారికి లేదనకుండా అగ్రహాది సంపదలు నొసంగిన మేటి దాతలు, రణరంగమున వెనుకంజ వేయని వీర శిఖామణులు, ఆడితప్పనివారు క్షత్రియులు. ఓర్చుకు, శాంతి స్వభావానికి నీతినిజాయితీలకు, నిస్యార్థ మానవ సేవకు, వినయ విధేయతలకు మారు పేరే క్షత్రియులు.

ఆధునిక కాలమున విద్యావంతులగు క్షత్రియ యువకులు పల్లెలనుండి పట్టణముకు ఇతర దేశములకు కూడా వలస పోయి, ఇతర కులాలవారిని పరిణయము చేసుకొనుటకు సాహసించుచున్నారు. ఇది కదు శోచనీయము. కొందరు క్షత్రియులు పేరు చివర “రాజు” లేక “వర్గ” అను పదములను తీసివేసి పాడు నామములను పెట్టుకొనుచున్నారు. దీని ఘలితంగా ఇతర వర్ణములు నుండి క్షత్రియులను గుర్తించుట సాధ్యంకాక, ఇతరులకు మనకు తేడా లేకుండా పోయింది. క్షత్రియేతరులు కొందరు పేరు పేరు చివరన “రాజు” లేక “వర్గ” అను పదములను తగిలించుకుని మేము కూడా క్షత్రియులమే అని నిరూపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇకనైనా మన క్షత్రియ వర్ణములో మార్పురావాలి ! భవిష్యత్తులమున సుక్షత్రియులెవరో, వారి పూర్వ చరిత్ర ఎట్టిదో, వారి గోత్ర నామములు ఎట్టివో తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది !

1. కొండిన్య గోత్రము

బుషిప్రవర : శ్రీ మద్యసిష్ట మైత్రివరుణ కొండిన్యత్రయార్థేయ ప్రవరాన్విత కొండిన్య గోత్ర :

రాజప్రవర : ఇష్ట్వాక శిఖి ముచుకుంద ఆదిత్యచోళ మహారాజ ప్రవరాన్విత వర్ణాట రాజేంద్ర చోళు మహారాజంశః

కొండిన్య గోత్రికులు - హోయసాలులు

ఆంధ్ర క్షత్రియులలోని కొండిన్య గోత్రికులు హోయసాలులు అనే రాజులు చోళులలో నొక శాఖకు చెందిన సూర్యవంశపు క్షత్రియులు. వీరు ఆదిత్య చోళ మహారాజు వంశమునకు చెందిన సంతతివారు. క్రీ॥శ॥ 12వ శతాబ్ది ప్రారంభమున హోయసాలులు మొదటి భల్లలుడు చాళుక్య సామంతుడై “బేలూరు” రాజధానిగా చిన్న రాజ్యమును పాలించెను.

2. కాశ్యప గోత్రము

బుషిప్రవరలు :

1. శ్రీ మత్స్య శ్యపావత్సారనై ధృవత్రయార్థేయ ప్రవరాన్వితకాశ్యపగోత్ర : (కాశ్యప, అవత్సార, నైధృవ)

2. శ్రీ మత్స్య శ్యపావత్సారనై ధృశంభరైభశండిల శాండిల్యసప్తార్థేయ ప్రవరాన్వితకాశ్యపగోత్ర :

రాజప్రవర : కుశ పుండరీక కరికాళచోళ మహారాజ ప్రవరాన్విత కాకతీయ ప్రోలరాజవంశ :

కాశ్యప గోత్రులు - కాకతీయులు

కాశ్యప గోత్రమువారు కాకతీయులు, చోళరాజు కరికాలుని వంశజులు. వీరు సూర్యవంశపు క్షత్రియులు. కాశ్యప గోత్రమువారు కాకతీయులు అయినవారి గూర్చి చరిత్రను పరిశోధించగా కాకతీయులు ఏకశిలానగర ప్రభువులు. కులదేవతమైన కాకతీయ దుర్గను ఆరాధించుట వలన వీరు కాకతీయులైరి. వీరి వంశకర్త బేతరాజు అనునది నిర్వివాదాంశము. దుర్గయాన్యయ సంభూతుడైన ఎజ్జనయు, అతని భార్య కామసానియు బేతరాజును కాకతివర్లభు జేసిరని గూడూరు శాసనమున ప్రాయబడింది.

3. వసిష్ఠ గోత్రము

బుషిప్రవరలు : 1. శ్రీమద్యసిష్టేంద్ర ప్రవదాభరద్యసుత్రయార్థేయ ప్రవరాన్వితవసిష్ఠ గోత్ర : (వసిష్ఠ, ఇంద్ర, ప్రమద, అభరద్యసు)

2. ఏకార్థేయము : శ్రీమద్యసి, ఏకార్థేయ ప్రవరాన్వితవసిష్ఠ గోత్ర :

రాజప్రవర : రఘు లవ గుహిలమహారాజ ప్రవరాన్విత పరిచేధి శ్రీ దేవ వర్ధమహారాజవంశ :

వసిష్ఠ గోత్రులు - పరిచేధులు

వసిష్ఠ గోత్రికులందరూ పరిచేధులు అనే రాజులు ఈ వంశము వాడుగ మైలమఖీముడు పరిచ్ఛేదియట! అనగా తన శిరస్సున తానే ఖండించుకొనెనట. నాటినుండి ఈ వంశము వారికి పరిచ్ఛేదుల అను నామము వచ్చింది. ప్రస్తుతం ఆంధ్ర క్షత్రియుల్లో వసిష్ఠ గోత్రికులందరూ ఈ వంశమునకు చెందిన సంతతివారే. ఈ వంశ మూలపురుషుడు దేవవర్ష. ఈయన సూర్యవంశీయుడు. ఈయన జయాదిత్యనివర్ధ సేనాధిపతిగా మండినట్లును, దక్షిణ దండయాత్రలో జయాదిత్యుడు మరణించెననియు, దేవవర్ష, త్రిలింగ దేశమునకు ప్రభువయ్యెననియును (శ్రీ పూసపాటి రాచిరాజు గారు సీసమాలలో ప్రాసినారు)

4. ధనంజయ గోత్రము

బుషిప్రవరలు :

1. శ్రీమద్యైశ్వర్మిత్ర మధుచ్ఛందో ధనుంజయ త్రయార్థేయ ప్రవరాన్విత ధనుంజయ గోత్ర :

2. శ్రీమదుమర్మణ మధుచ్ఛందో ధనుంజయ త్రయార్థేయ ప్రవరాన్విత ధనుంజయ గోత్ర :

3. శ్రీమదాత్రేయ అత్యనానస ధనుంజయ త్రయార్థేయ ప్రవరాన్విత ధనుంజయ గోత్ర :

రాజప్రవర : భరత పరీక్షీ విష్ణువర్ధన ప్రవరాన్విత కోటహరిసీమ కృష్ణ మహారాజు వంశ :

ధనుంజయ గోత్రికులు - చాళుక్యులు

“తూర్పు చాళుక్యులు” వంశములోని వారే ఆంధ్ర క్షత్రియులలోని ధనుంజయ గోత్రికులు. వీరి మూల పురుషుడు “కుబ్బ విష్ణువర్ధనుడు”. ఇతని భార్య అమణి మహాదేవి. వీరు చంద్ర వంశీయులు. దక్షిణాపుధమున తూర్పు సముద్రతీర మందలి వేంగీ మండలమున పరిపాలించుట వలన ఈ చాళుక్యులకు తూర్పు చాళుక్యులు అని వీరు వచ్చింది. వీరు క్రీ॥శ॥ 7వ శతాబ్దిమున ప్రథమ పాదమున రెండవ పులకేశి ఫోర యుద్ధమున వేంగీ రాజ్యమును జయించి విష్ణుకుండినులనంత మొందించెను. కుబ్బ విష్ణువర్ధనుడు అన్నగారగు పులకేశి అనుమతితో వేంగీ మండలమునకు స్వతంత్ర పాలకుడయ్యెను. కొల్లేరు సరస్సులో కలియుచున్న తమ్ములేరు, రామిలేరుల మధ్య వేంగీ రాజధాని యుండెడిది.

ఆంధ్ర క్షత్రియుల గోత్రములు, గృహనామములు

1. ధనంజయ గోత్రం (చంద్ర వంశీయులు)	31. దంతులూరి	15. చెరకువాడ	4. చేకూరి
1. అడ్డాల	32. దాట్ల	16. చోడరాజు	5. బైరాజు
2. ఈపూరి	33. దోసపాటి	17. దెందుకూరి	3. కాశ్యపస గోత్రం (సూర్య వంశీయులు)
3. ఉద్దరాజు	34. నల్లపరాజు	18. ధేనువకొండ	1. ఈదరపల్లి
4. ఉయ్యారి	35. నున్న	19. నంధ్యాల	2. ఉపులపాటి
5. కంకిపాటి	36. పచ్చమట్ల	20. నడింపల్లి	3. కతారి
6. కంతేటి	37. పాకలపాటి	21. ఖిన్నమరాజు	4. కనుమూరి
7. కమ్మెల	38. పూసంపూడి	22. పూసపాటి	5. గండరాజు
8. కళ్ళెపల్లి	39. పెన్నెత్తు	23. పేరిచర్ల	6. గోరింట
9. కూనపరాజు	40. భూపతిరాజు	24. పొత్తూరి	7. నంబారి
10. కూసంపూడి	41. మద్దాల	25. బుద్దరాజు	8. పాతపాటి
11. కొండూరి	42. ముందుండి	26. బెజవాడ	9. బెల్లంకొండ
12. కొకెర్లపాటి	43. రుద్రరాజు	27. భేతాళ	10. మందపాటి
13. కొత్తపల్లి	44. వడ్డమూడి	28. మంతెన	11. లభంరాజు
14. కొప్పెర్ల	45. వానపాల	29. ములగపాటి	12. సయ్యపురాజు
15. కొలనువాడ	46. వెగిరాజు	30. యిమ్మడిరాజు	
16. కొల్లాటి	2. వసిష్ఠ గోత్రం (సూర్య వంశీయులు)	31. రావిపాటి	4. కౌండిన్య (స) గోత్రం (సూర్య వంశీయులు)
17. కొవ్వారి	1. అంగరాజు	32. వత్సవాయి	1. అద్దేపల్లి
18. కోటు జంపన	2. అడ్డారి	33. వలివర్తి	2. అయినంపూడి
19. గండ్రాజు	3. అల్లారి	34. వాడపల్లి	3. కలిదిండి
20. గుంటూరి	4. ఇందుకూరి	35. వెలగలేటి	4. కునాధరాజు
21. గూడూరి	5. ఇసుకపల్లి	36. వేగేశ్వరు	5. చిట్రాజు
22. గొట్టుముక్కల	6. కాకర్లపూడి	37. వేజళ్ళ	6. చేమర్తి
23. గోకరాజు	7. కుచ్చెర్లపాటి	38. సభనేటి	7. వర్మాల జంపన
24. చెంపాటి	8. కొలుకులూరి	39. సాగి	8. ముదునూరి
25. చింతలపాటి	9. కోసూరి	40. సామంతపూడి	9. సరిపెల్ల
26. చెరుకూరి	10. గణపతిరాజు	వసిష్ఠ మరియు ధనంజయ గోత్రములు	10. వేములమంద
27. జుజ్జురి	11. గురజాల	1. సాగిరాజు	11. యామనమంద
28. తిరుమల రాజు	12. గొదవర్తి	2. ఏటుకూరి	
29. తోటకూర	13. చల్లగళ్ల	3. గాదిరాజు	
30. దండు	14. చిలువూరి		

గమనిక : ధనంజయ, వసిష్ఠ, కౌండిన్య (స), కాశ్యపస గోత్రములు సగోత్రములు తప్ప యితర క్షత్రియ గోత్రములకు చెందిన ఎవరితో ఎవరికైనను వివాహ సంబంధములు చేయవచ్చును.

* ఒక గోత్రములోని ఇంటి పేర్లు గలవారు అందరూ అన్నదమ్ములతో సమానము *

రాయల్సీమ ప్రాంత క్షత్రియల గోత్ర నామములు

ముఖ్యంగా రాయలసీమ ప్రాంతములో సూర్య వంశ రాజుల, చంద్ర రాజుల ఏరి యొక్క గోత్రములు:-

ధనంజయ(ఆత్మేస్వ), వసిష్ఠ, కశ్యపుస/కాశీ, కౌశిక, పసుపతి, శ్రీవత్స, శాండిల్య, దుర్వాస, విశ్వమిత్ర,
భరద్వాజ, గోత్రాలు ఉన్నాయి, ఇప్పుడిప్పుడే క్షత్రియ సేవాసమితిలు సంఘాలు కృషి ఫలితంగా రెండు
వంశాల వారు కలిసి వివాహ సంబంధాలు వేర్పరుచుకుంటున్నారు.

ధనంజయ(ఆత్మేస్వ) గోత్ర నామములు:- అయ్యపురాజు, ఆత్మకూరు, ఆర్థగడ్డ, అకేటి, అనుగోంది,
ఆర్వేతి, కర్ణాటకు, కడిమెల్ల, కడవరాజు, కొండ్రాజు, కౌశిరాజు, కోసేటి, కీర్తిపాటి, కమ్మెల, కొప్పుల్ల, కంపరాజు,
సామనూరి, సాంజువ, సమ్మెట, చక్కవర్ధుల, చంపాతి, చింతరపల్లి, చిట్టారి, సిద్ధిరాజు, శకునాలు, సిరిగిరి,
సాంజువ, సుజ్జరి, గంధం, గోబ్బారి, గుండ్రాజు, గడ్డం, గణితం, గుంటిమడుగు, మల్ రాజు, మందపల్లి,
ఎరుగుడి, రాచకొండ, రుద్రవరం, రేనాటి, రోశిరాజు, రాఘువరాజు, దోడ్డిపల్లి, ఏనుగ, ఉమాపతి, బెడదకోట,
బోప్పరాజు, పాండురాజు, దాసరాజు, నూరపరాజు, సందిమండలం, సోమల్ రాజు, వానపాల, వేంపల్లి,
యల్లంరాజు, యరకరాజు, వెంగమరాజు, దుర్వాసుల, జగ్గరాజు, లైడి, పాలెపల్లి, పాయనం.

వసిష్ఠ గోత్ర నామములు:- అట్లూరి, చమర్తి, చిల్లూరి, మాదిరాజు, ముప్పొల, నడిమివల్లి, నల్లూరి,
పామువర్తి, పందేబి, పీసపాటి, సదాసివ, సాంబరాజు, వలవంటి, ఉర్మి, ఎల్లర్తి, బాలరాజు, భేతాళం,
చామర్తి, ఎరుగుంటల, గోదావర్తి, గురజాల, గుండ్రాజు, ఇమ్మడిరాజు, ఇమ్ములరాజు, ముప్పాళ, ముంగపతి,
నాగరాజు, వాత్సవ, సిరిపూరి.

కౌశిక గోత్ర నామములు:- దళవాయి, సిద్ధిరాజు, పోచరాజు, సింహాద్రి, కస్తూరి, తిమ్మరాజు, వరదరాజు.

కశ్యపుస/కాశీ గోత్ర నామములు:- అలుగునూరు, అనంతరాజు, బాలరాజు, రెడ్డిచెర్ర, దక్కరాజు,
చోక్కరాజు, చెడరాజు, యెల్లటురు, రాఘువ, భూపతి, చమర్తి, గడి, గోనిపురం, కుండమూరి, చేతరాజు,
చెన్నపాయ, నూరపురాజు, భోగరాజు, జగదాభి, రాయలచెరువు, తిప్పురాజు, తుడూరు, కంచిరాజు,
యల్లంరాజు, పోగులదీవి, ఇనుకుల, సీబ్బాల, చేజర్ర, కంపరాజు, అంజిరాజు, వంకేరాజు, యడపల్లి,
పాతరపల్లి, దలవామి, లింగరాజు, దళపతి, బుట్టరాజు, దాసనవు, గోవిందరాజు, పెద్దిరాజు, మేడిరాజు,
చిన్నసరసయ్యగారి, నాగన్నగారి, వెంకటరాజు, పెనుగోండ, బెల్లకొండ, కొచ్చెర్ల, వెలిగండ్ల, గనిజర్ల,
ఉమ్ములరాజు, యర్థంరాజు, రామపరాజు, గుండ్రపల్లి, చెన్నమరాజు, నిమ్మరాజు, ములపాడు, వనిపెంట,
వీనిపెంట, వెలవర్తి, గురుడరాజు, సోమలరాజు, యల్లంటి, హాస్తి, నంగరాజు, ఛైవులూరి, పద్మరాజు,

గోరంటం, కత్తి, లక్ష్మణరాజు, సోలరాజు, చిరువెళ్ళ, గోరింటాకు, గోబ్బారి, కక్కర, కడిమెళ్ల, లక్కం రాజు,
ముంగర, పాతపత్రి, సైదులు, సిరివెళ్ల, సోలరాజు, సోలంకి, ముళ్ళపాటి.

పసుపతి గోత్ర నామములు:- అలుగునూరు, అయ్యపురాజు, అనంతరాజు, అంజిరాజు, భీమరాజు,
బాలరాజు, బియల్రాజు, బీతరాజు, భోగరాజు, బుట్టంరాజు, చలమరాజు, చిత్రరాజు, చమర్తి, చేసేరిలా,
చెన్నపాయి, చెన్నంరాజు, చేపూరు, చిన్ననాగన్నగారి, చిన్ననరసయ్య గారి, చోక్కరాజు, సిట్యూలా,
దోమ్మరాజు, గంగరాజు, కొండారు, మాణిక్యరాజు, నగర్లపాటి, వరదరాజు, వేంపల్లి, మద్దులూరి,
మహిమండలం, దాసనపు, దక్షిరాజు, దళవాయి, గాడి, గౌరీపురం, గోవిందరాజులు, గుండ్లపల్లి, హస్తి,
ఇంకులా, జగదాభి, కంచిరాజు, కత్తి, కొచ్చర్ల, కొండారు, లింగరాజు, మేడిదరాజు, నంద్యాల, నిమ్మరాజు,
పద్మరాజు, పాతరపల్లి, పెద్దిరాజు, పెనుకొండ, పోసలదేవి, రాఘవ, రాయదుర్గం, రెడ్డిచెర్ల, సంగరాజు,
సోలరాజు, తిప్పారాజు, ఉమ్మలరాజు, వలపర్తి, వానిపంట, వంకేరాజు, వెలిగండ్ల, వెంకటరాజు, యడవల్లి,
యెల్లటూరు, యర్మంరాజు.

మాదిరాజు హామసుందరవర్మ మేరేజ్-కన్ఫెంట్, పుత్రురు:86864-73833.